

Sygn. akt II CSK 372/14

POSTANOWIENIE

Dnia 2 grudnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z wniosku [...] G. [...] Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.
przy uczestnictwie A. K. i U. K.

o zasiedzenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 2 grudnia 2014 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestników postępowania

od postanowienia Sądu Okręgowego w P.

z dnia 22 listopada 2013 r., sygn. akt XV Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnych orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania.

Pełnomocnik uczestników A. K. i U. K. w skardze kasacyjnej wniesionej od postanowienia Sądu Okręgowego w P. z dnia 22 listopada 2013 r. wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oparł na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

W ocenie skarżących wyjaśnienia wymaga kwestia nieodpłatności służebności przesyłu w przypadku stwierdzenia jej nabycia w drodze zasiedzenia. We wniosku wskazano, że problem ten budzi wątpliwości w orzecznictwie.

Zdaniem skarżących należy także wyjaśnić, jakie uprawnienia wiążą się ze służebnością gruntową oraz czy ich zakres powinien być definiowany uwzględnieniem charakteru nieruchomości obciążonej.

We wniosku wskazano także, że skarga jest oczywiście uzasadniona, ponieważ sąd nie powołał biegłego dla oceny okoliczności, które – zdaniem skarżących – wymagają wiadomości specjalnych.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wymaga przedstawienia problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 436).

W postanowieniu z 23 marca 2012 r., II PK 284/11 (nie publ.), Sąd Najwyższy wyjaśnił, że zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego względnie uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie na zagadnienie prawne uzasadniające wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez jego sformułowanie jako problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do rozważenia, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne”.

Nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy w pewnej kwestii wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Trzeba przy tym uwzględnić, że skarga kasacyjna wnoszona jest w konkretnej sprawie, a ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy przy jej rozpoznaniu byłby związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym, czy wątpliwościami prawnymi i pozwalać na ich rozstrzygnięcie.

Na wstępie należy z całą mocą podnieść, że przedmiotem postępowania w niniejszej sprawie było roszczenie o stwierdzenie zasiedzenia służebności przesyłu. Przedmiotem postępowania nie było natomiast żądanie ustanowienia tej służebności za wynagrodzeniem, ani domaganie się wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości w zakresie odpowiadającym służebności przesyłu. Wszelkie zatem kwestie poruszone we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w zakresie odnoszącym się do „nieodpłatności służebności przesyłu” ocenić należało jako bezprzedmiotowe.

Ubocznie zatem wskazać należy na wyrok z dnia 12 lutego 2014 r., IV CNP 28/13, (Biul. SN 2014, nr 5, poz. 13), w którym Sąd Najwyższy wyjaśnił, że właścicielowi nieruchomości, którego prawo własności zostało ograniczone

wskutek nabycia przez zasiedzenie służebności odpowiadającej treścią służebności przesyłu, nie przysługuje roszczenie o wynagrodzenie za korzystanie ze służebności za okres po dniu zasiedzenia (por. także uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2012 r., II CSK 258/11, nie publ.).

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka sprzeczności orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m. in.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej należy wykazać, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom, były więc dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156). Ponadto, skarżący powinni zawrzeć we wniosku wyodrębniony wywód prawny wskazujący w czym wyraża się „oczywistość” naruszenia prawa (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08, nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2001 r., IV CZ 200/01, nie publ.).

Skarżący nie wykazali, że sąd drugiej instancji dopuścił się oczywistego naruszenia prawa w powyższym rozumieniu oraz że zaskarżone postanowienie jest oczywiście wadliwe.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

[aw]